

18035

G4-12

T.C.
BAŞBAKANLIK
Hazine Müsteşarlığı

Sayı: 60805253-610-
Konu: Soru Önergesi

19.07.2013* 11820

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 05.03.2013 tarihli ve 434552547-120.07-111343 sayılı yazınız.

Kocaeli Milletvekili Sayın Lütfü TÜRKKAN tarafından tevcih edilen 7/18035 sayılı soru önergesine ilişkin olarak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan cevap metni ekte yer almaktadır.

Bilgileri ile gereğini arz ederim.

Ali BABACAN
Başbakan Yardımcısı

EKLER:

1- Yazı (7 Sayfa)

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
İç Ticaret Genel Müdürlüğü

03 NİSAN 2013

Sayı : 94595215/610 2575
Konu : Soru Önergesi (7/18035)

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞINA

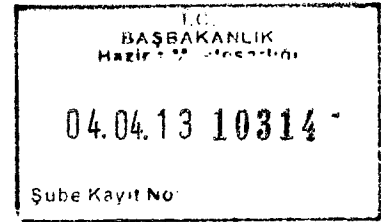
İlgi : 18/03/2013 tarihli ve 04491 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınız eki, Kocaeli Milletvekili Sayın Lütfü TÜRKKAN tarafından tevcih edilen (7/18035) sayılı yazılı soru önergesindeki Bakanlığımızı ilgilendiren sorulara ilişkin olarak hazırlanan cevap ilişikte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Ismail YÜCEL
Bakan a.
Genel Müdür V.

Eki: Soru Önergesi Cevabı (6 sayfa)

Kocaeli Milletvekili Sayın Lütfü Türkkan'a ait 7/18035 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevap

1,2) Esnaf ve sanatkârlar, sermaye ve refahın tabana yayılması, gelir dağılımının iyileştirilmesi ve bu suretle sosyal dengelerin korunmasında ekonomik ve sosyal hayatın önemli unsurlarından biridir.

Esnaf ve sanatkârlar, özellikle işletme sayılarının çokluğu, ülke çapında istihdam seviyesi, bölgesel kalkınma ve gelişmeye katkıları yönüyle de üzerinde durulması gereken bir kesimdir.

Nicelikleri ve nitelikleri ile toplumumuzun sosyal ve ekonomik hayatında önemli bir yere sahip olan esnaf ve sanatkâra, Anayasamızın 173 üncü maddesinde yer alan "Devlet esnaf ve sanatkârı koruyucu ve destekleyici tedbirler alır." amir hükmünden hareketle gereken önem verilmektedir. Bu sebeptir ki, mesleki geleneklerini Ahilik kültüründen alan esnaf ve sanatkârların sosyal, siyasal ve ekonomik dengeler üzerindeki tartışılmaz önem ve etkinlikleri nedeniyle gelişmeleri için hiçbir fedakârlıktan kaçınılmamaktadır.

Bu bağlamda;

—2002 yılsonu itibariyle, 402 esnaf ve sanatkârlar kredi kefalet kooperatifine kredi kullandırabilirken, 28.02.2013 tarihi itibariyle 826 esnaf ve sanatkâr kredi kefalet kooperatifi kredi kullandırabilecek duruma getirilmiştir.

—2002-2012 döneminde yaklaşık 850.000 esnaf ve sanatkârimız, esnaf ve sanatkârlar kredi ve kefalet kooperatifleri kefaletiyle aracılığı ile kredi kullanmıştır.

—2002 yılsonu itibariyle kredi kullanan esnaf ve sanatkâr sayısı 63.520 iken, 28.02.2013 tarihi itibariyle kredi kullanan esnaf ve sanatkâr sayısı 259.378'e yükselmiştir.

—Esnaf ve sanatkârimız, esnaf ve sanatkârlar kredi ve kefalet kooperatifleri aracılığı ile kullandıkları kredilere uygulanan gösterge faiz oranı 2002 yılsonunda % 47 iken, 29.02.2012 itibariyle % 5-7,8 e düşürülmüştür.

—2002 yılsonunda esnaf ve sanatkârimız tarafından esnaf ve sanatkârlar kredi ve kefalet kooperatifleri kefaletiyle kullanılan kredi şahıs üst limiti 5.000 TL iken, Ekim 2012 itibarıyla kredi şahıs üst limiti kademeli olarak 40.000 ve 125.000 TL'ye yükseltilmiştir.

—31.12.2002 tarihinde esnaf ve sanatkârimız tarafından esnaf ve sanatkârlar kredi ve kefalet kooperatifleri kefaletiyle kullanılan kredi miktarı yaklaşık 154 milyon TL iken bu miktar 28.02.2013 tarihi itibarıyla 7,2 milyar TL seviyelerine yükselmiştir.

Ayrıca, esnaf ve sanatkârlar kredi ve kefalet kooperatifleri ile üst kuruluşları için yapılan kesintiler 2009 yılında % 6,5 iken, esnaf ve sanatkârların krediye erişimlerinin kolaylaştırılması amacıyla 2010 yılı başında % 3,5'e indirilmiştir.

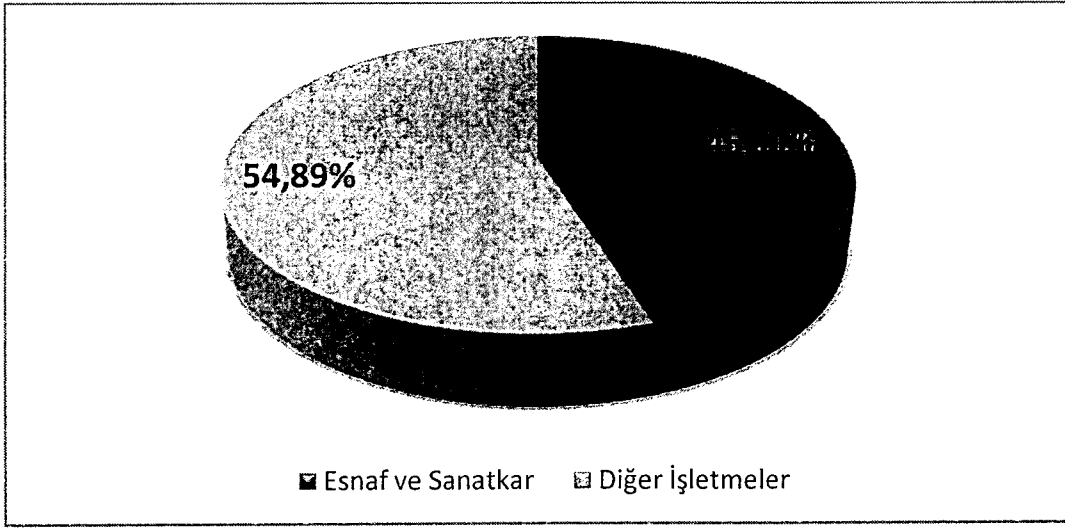
05.05.2009 tarih ve 27219 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı Kurulması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile KOSGEB desteklerinden hizmet sektöründe faaliyette bulunan esnaf ve sanatkârlarında yararlanabilmeleri sağlanmıştır.

KOSGEB Başkanlığı tarafından KOSGEB destekleri kapsamında esnaf ve sanatkârlara yönelik 2013 yılı Şubat ayı KOSGEB faaliyetleri aşağıdaki göstergeler kapsamında ifade edilebilir:

—**Esnaf ve Sanatkârın KOSGEB Veri Tabanına Kayıt Durumu**

KOSGEB veri tabanına kayıtlı işletme sayısı 694.130'dur. Bu işletmelerden 313.117'si esnaf ve sanatkâr odalarına kayıtlıdır. Esnaf ve Sanatkârın KOSGEB veri tabanına kayıt durumu Şekil-1'de ifade edilmektedir.

Şekil-1 Esnaf ve Sanatkârın KOSGEB Veri Tabanına Kayıt Durumu

Buna göre KOSGEB veri tabanına kayıtlı işletmeler arasında esnaf ve sanatkârın payı %45.11'dir.

—**Esnaf ve Sanatkârın KOSGEB Desteklerinden Faydalanma Durumu**

01.01.2013-28.02.2013 tarihleri arasında KOSGEB destek programları kapsamında esnaf ve sanatkâr kesimine aktarılan destekler Tablo-1'de verilmektedir:

Tablo-1 Esnaf ve Sanatkârın KOSGEB Desteklerinden Faydalanma Durumu

PROGRAM ADI	Esnaf ve Sanatkârlar	
	İşletme Sayısı	Ödeme Miktarı (TL)
Araştırma-Geliştirme ve Inovasyon Endüstriyel Uygulama Destek Programı	15	345.263,23
KOBİ Proje Destek Programı	44	359.136,37
Genel Destek Programı	338	1.030.280,88
Girişimcilik Destek Programı	661	2.866.022,34
TOPLAM	1.058	4.600.702,82

Kamuoyunda "Torba Yasa" olarak bilinen 6111 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması İle Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun 25 Şubat 2011 tarih ve 27857 sayılı 1. mükerrer Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu hükümlerine göre 25.02.2011 tarihi itibarıyla; esnaf ve sanatkârların üyesi oldukları odalara olan aidat borçları ile odaların birlik ve üyesi oldukları federasyonlara, birlik ve federasyonların Konfederasyona olan katılma payı borçlarının asıllarının tamamını, 01.03.2011 - 31.08.2011 tarihleri arasında ödeyenlerin bu alacaklarına uygulanan gecikme zammının tahsilinden vazgeçilmiştir.

Alacak asıllarının 25 Şubat 2011 tarihinden önce kısmen veya tamamen ödenmiş olması halinde ise ödenmiş borç asıllarına isabet eden gecikme zammının tahsilinden vazgeçilmiştir. Esnaf ve sanatkârın, esnaf ve sanatkârlar kredi kefalet kooperatiflerine olan borçlarına yeniden yapılandırılma getirilmiştir. Bu bağlamda; 60 bin esnaf ve sanatkâr ile bunların 120 bin kefillerinin kredi kefalet kooperatiflerine olan 490 milyon lirayı bulan anapara borçlarına yeniden yapılandırılma getirilerek, 215 milyon lira gecikme cezası borcun da silinmesine imkân sağlanmıştır.

Yapılan düzenleme ile birlikte kredi borcu 2011 yılından önce kooperatif takibine intikal eden ortakların 15 Nisan 2011 tarihine kadar başvurular yeniden yapılandırmadan faydalanmışlardır. Kabul edilen bu Yasa ile vatandaşlarımızın, esnaf ve sanatkâr ile her türlü işletmenin, nakdi ve gayri nakdi kredileri, karşılıksız çıkan çek, protesto edilmiş senet, kredi kartı ve diğer kredi borçlarına ilişkin kayıtları, ilgili borcun bugüne kadar ödenmiş olması ya da Yasanın yürürlüğe girmesinden sonra 6 ay içinde ödenmesi veya banka ve özel finans kurumlarınca yeniden yapılandırılması halinde, borcunun tamamının ödenmesinin ardından bu Kanun kapsamında silinmiştir.

Merkez Bankası ve bankalar ile özel finans kurumlarınca kayıtların silinmesinden sonra, bankalar ve özel finans kurumlarınca yapılacak kredilendirme, çek karnesi verilmesi ve diğer bankacılık işlemlerinde silinmiş kayıtlar dikkate alınmamıştır.

Bununla beraber; esnaf ve sanatkârlarımızın dünyadaki değişim ve dönüşüme intibakları ve olumsuzluklardan etkilenmelerinin önüne geçilmesi amacıyla; “Esnaf ve Sanatkârlar Değişim, Dönüşüm, Destek (3D) Strateji Belgesi ve Eylem Planı (ESDEP)” hazırlanmıştır.

Bakanlığımız koordinatörlüğünde ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının katılımlarıyla hazırlanan “Esnaf ve Sanatkârlar Değişim, Dönüşüm, Destek (3D) Strateji Belgesi ve Eylem Planı (ESDEP)” 09.04.2010 tarih ve 2010/4 Sayılı Karar ile Yüksek Planlama Kurulu tarafından kabul edilerek yürürlüğe girmiştir.

Bu eylem planı çerçevesinde;

Esnaf ve sanatkârlara 2002 yılında Halk Bankasından Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri (ESKKK) kefaletiyle kullanılan kredilerin tutarı 153 Milyon iken, bu tutar Şubat 2013 sonu itibarıyla 7,2 Milyar TL’ye çıkarılmıştır. Bu dönem içerisinde verilen krediler yaklaşık 47 kat artmıştır. 2002 yılında faiz sübvansiyonu %20,6 iken, 2012 yılında 25.000 TL’ye kadar olan kredilerde faiz sübvansiyonu %50; 25.000 TL’yi aşan kredilerde ise 25.000 TL’nin üstünde kalan meblağ için faiz sübvansiyonu %35’tir.

Esnaf ve sanatkârlarımızın ihtiyacı olduğu kredilere ulaşması bakımından KOSGEB’in sorumluluğunda yürütülen çalışmalar ile 2010-2011 yılları arasında kredi faiz destekleri hariç KOSGEB tarafından verilen toplam 181.679.417 TL’lik destek miktarının 39.436.148 TL’lik kısmı esnaf ve sanatkârlar tarafından kullanılmıştır. Yani toplam KOSGEB desteklerinin %21,7’ lik kısmından esnaf ve sanatkârlar faydalanmıştır.

Eylem planında bulunan “Vergi Mevzuatında Değişiklik Yapılması” önceliği altında yer alan tedbir maddeleri ile ilgili düzenlemelere 15 Haziran 2012 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanan “Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”da yer verilmiştir. Yapılan düzenlemelerde esnaf ve sanatkârları doğrudan etkileyen Gelir Vergisi Kanununda bazı değişiklikler yapılmıştır.

Hâlihazırda gerçek usulde vergilendirilen mükellef, hiç bir şekilde basit usulden yararlanamazken kabul edilen bu Kanunun ilgili maddelerine göre gerekli şartlara haiz olunması durumunda gerçek usulden basit usule geçiş imkânı getirilmiştir.

Aynı Kanun kapsamında, daha önce faaliyetini işyeri açarak gerçekleştirmeleri durumunda esnaf muaflığından faydalanamayanlardan; el dokuma işleri, bakır işlemciliği, çini ve çömlek yapımı, sedef kakma ve ahşap oyma işleri, kaşıkçılık, bastonculuk, semercilik, yazmacılık, yorgancılık, keçecilik, lüle ve oltu taşı işçiliği, çarıkçılık, yemenicilik, oyacılık ve bunlar gibi geleneksel, kültürel, sanatsal değeri olan ve kaybolmaya yüz tutan bazı meslek kollarında faaliyette bulunanlar vergiden muaf esnaf kapsamına alınmıştır. Kanun maddesinde sayılanlara benzediği kabul edilen meslek kollarında faaliyette bulunanlar da Maliye Bakanlığınca esnaf muaflığı kapsamında değerlendirilecektir. Ayrıca esnaf ve sanatkârlara talepleri halinde Maliye Bakanlığınca Esnaf Vergi Muafiyeti Belgesi verileceği hüküm altına alınmış olup, bu belge için herhangi bir vergi, resim veya harç alınması söz konusu değildir.

ESDEP’in uygulama süresinde esnaf ve sanatkârların ihtiyaç duyduğu mesleklerde açılan geliştirme ve uyum kurslarına yaklaşık 42.000 esnaf ve sanatkâr katılmıştır.

Esnaf ve sanatkârlara yönelik yenilikçi projelerin desteklenmesi alanında da KOSGEB sorumluluğunda etkin çalışmalar yürütülmüştür. Yurt genelinde yapılan çalışmalar sonunda 2010 yılının ikinci yarısından itibaren uygulamaya konulan Ar-Ge ve İnovasyon Endüstriyel Uygulama Destek Programından KOBİ'lere aktarılan destek tutarının %18,9'u olan 8.996.852 TL'si yine esnaf ve sanatkârlara verilmiştir. Aynı şekilde 2010 yılının 2. yarısından itibaren uygulamaya konulan Girişimcilik Destek Programı ile sağlanan desteklerden destek tutarı göz önünde bulundurulduğunda söz konusu program ile sağlanan desteğin (TL olarak) %38,5'i esnaf ve sanatkârlara verilmiştir. Bu destek programından esnaf ve sanatkâr toplam 10.236.793 TL tutarında destek almıştır.

ESDEP kapsamında, İçişleri Bakanlığının sorumluluğunda yürütülen "Modern Toplu Taşımacılık Yapılmasına Dönük, Yerel Yönetimler İle İlgili Esnaf Kuruluşunun Birlikte Geliştirecekleri Projeler Desteklenecektir" tedbirini çerçevesinde araç yenileme üzerine 16 proje gerçekleşmiş olup, 21 proje planlanma aşamasındadır. Diğer yandan güzergâh geliştirme ve yolcuların konforunu artırma odaklı 36 proje gerçekleştirilmiş ve 35 proje de planlanma aşamasındadır.

İçişleri Bakanlığı sorumluluğunda yürütülen bir diğer çalışma ise esnaf ve sanatkârların faaliyet gösterdiği mekânların fiziki şartlarının iyileştirilmesi ve yeni alışveriş mekânlarının oluşturulması alanında gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalar sonrasında mekân yenileme üzerine 77 proje gerçekleştirilmiş ve 75 proje planlanma aşamasındadır. Buna ek olarak esnaf ve sanatkârların buldukları bölgelerde 92 otopark projesi gerçekleştirilmiş olup, 71 proje de planlanma aşamasındadır.

Esnaf ve sanatkârların ürün ve hizmetlerinin yüksek kalite standartlarına uygun biçimde sunulmasına yönelik olarak Türk Standartları Enstitüsü sorumluluğunda yapılan çalışmalar sonucunda TSE tarafından 48 adet hizmet yeri standardı çıkarılmış olup; bu standartlardan 17 tanesi doğrudan esnaf ve sanatkârlarımızın faydalanabileceği niteliktedir.

Toplu Konut İdaresi Başkanlığı ile "Esnaf ve Sanatkârlara Yönelik Küçük Sanayi Sitelerinin Yapımında TOKİ Başkanlığı İmkânları Kullanılacaktır" tedbirini kapsamında yürütülen çalışmalar sonucunda Kayseri'de mobilya imal eden ve satan KOBİ'lere yönelik olarak 698 üretim yeri, 346 sergi yeri ve diğer gerekli işyerlerinin yapılması ile ilgili olarak TOKİ ile yapılan görüşmeler neticesinde 25.11.2011 tarihinde protokol imzalanmıştır. Kayseri ilimize ek olarak Bursa, Bolu ve Uşak illerinde de benzer çalışmalar yürütülmektedir.

25.02.2011 tarih ve 27857 (1. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 13.02.2011 tarih ve 6111 sayılı "Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun" 193. maddesinde "8/4/1965 tarihli ve 580 sayılı Milli Prodüktivite Merkezi Kuruluş Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan "Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Teşkilatı Konfederasyonun" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır." hükmüne yer verilmek suretiyle TESK'in Milli Prodüktivite Merkezi'ne ödediği aidat kaldırılmıştır.

Elektrik ile ilgili fen adamlarının görev, yetki ve sorumluluk sınırlarının yeniden değerlendirilmesi, bu suretle ustalık belgesine sahip elektrikçilerin mağduriyetlerinin giderilmesi amacıyla Bakanlığımız girişimlerinde yürütülen çalışmalar sonucunda 9 Şubat 2012 tarihli ve 28199 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Elektrik ile İlgili Fen Adamlarının Yetki, Görev ve Sorumlulukları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasında Dair yönetmelik kapsamında yapılan değişiklikler ile Elektrikle ilgili Fen Adamlarının elektrik yapım işlerinde 1. ve 2. Grup da bulunanların yetki sınırları 10 katına çıkmıştır. 3. Grup için ise yetki sınırı yaklaşık 7 kat artmıştır.

Esnaf ve sanatkârların kamu ihalelerine katılması önündeki uygulamadan kaynaklanan sorunların giderilmesi amacıyla Kamu İhale Kurumu sorumluluğunda yürütülen çalışmaların sonucu olarak ilgili mevzuatta bir takım değişiklikler yapılmıştır. Bu değişiklikler ile artık esnaf ve sanatkârlar kamu ihalelerine daha kolay katılım sağlama fırsatı yakalamıştır.

Esnaf ve sanatkârların AB programlarından faydalanmasının sağlanması amacıyla Bakanlığımızın da girişimleri sonrasında 35 ilde 3586 meslek kuruluşları personelinin katılımıyla AB Programları ve Kalkınma Ajansı Destekleri hakkında bilgilendirme toplantıları düzenlenmiştir. Esnaf ve sanatkârlar ile meslek kuruluşlarının AB fonlarından yararlanmasına yönelik proje üretme kapasitelerinin artırılması kapsamında ise 39 ilde toplam 1482 genel sekretere proje hazırlama eğitimleri verilmiştir.

Esnaf ve Sanatkârlar Değişim, Dönüşüm, Destek Strateji Belgesi (3D) ve Eylem Planı sürecinde yapılan çalışmalar ile ülke genelindeki kurum ve kuruluşlar nezdinde esnaf ve sanatkârların ülke ekonomisi için öneminin ne denli yüksek olduğu bir kez daha ortaya çıkmıştır. ESDEP ile başlayan bu çalışmaların ilerleyen dönemlerde de hız kesmeden devam etmesi ve esnaf ve sanatkârlara verilen hizmetlerin artırılması en önemli önceliklerimizden biri olacaktır.